

Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht

Instelling en taak

De Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht (hierna: de Staatscommissie) is ingesteld bij koninklijk besluit van 20 februari 1897 (Stcrt. 1897, nr. 46). De Staatscommissie heeft een nationale en een internationale taak.

De internationale taak is neergelegd in het Statuut van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht. Dit Statuut is door de lidstaten van de Haagse Conferentie op 31 oktober 1951 aanvaard en in werking getreden op 15 juli 1955 (Trb. 1953, 80). Nadien is het Statuut in 2005 herzien en op 1 januari 2007 van kracht geworden (Trb. 2005, 239).

Het Statuut draagt bepaalde taken op aan de Staatscommissie. Onder meer het doen van de voordracht voor benoeming van de Secretaris-Generaal en van de Secretarissen van de Conferentie (art. 5 Statuut). De Staatscommissie is ook aangewezen als het nationale orgaan dat voor Nederland de contacten onderhoudt met het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie (art. 7 Statuut).

Ook adviseert de Staatscommissie sinds haar oprichting in 1897 de regering en de beide kamers der Staten-Generaal over de wetgeving omtrent onderwerpen van internationaal privaatrecht.

De taak en samenstelling van de Staatscommissie is nader geregeld in de Wet van 14 februari 1998 (Stb. 1998, 208). Art. 1 van deze wet bepaalt dat de Staatscommissie bestaat uit ten minste tien en ten hoogste twintig leden. De leden worden benoemd voor een periode van ten hoogste vier jaar en kunnen telkens worden herbenoemd voor een periode van ten hoogste vier jaar.

Samenstelling van de Staatscommissie

Leden:

Prof. mr. P. Vlas (lid en voorzitter)

- Advocaat-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden
- Hoogleraar internationaal privaatrecht en rechtsvergelijking, Vrije Universiteit Amsterdam
- Voorzitter van de Commissie van advies voor de zaken betreffende de burgerlijke staat en de nationaliteit

Mr. L. Strikwerda (lid en vice-voorzitter)

- Oud advocaat-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden
- Wetenschappelijk adviseur van het Internationaal Juridisch Instituut, Den Haag

Mr. M.V. Polak (lid)

- Vicepresident in de Hoge Raad der Nederlanden
- Voorzitter van het bestuur van de Stichting Internationaal Juridisch Instituut, Den Haag

Mw. Mr. Drs. T.M. Bos (lid)

- Voormalig universitair hoofddocent Privaatrecht aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit van Amsterdam
- Gastdocent (inter)nationaal Ondernemingsrecht aan de Amsterdam Business School van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde, Universiteit van Amsterdam

Mr. P.A. van Onzenoort (lid)

- Notaris, verbonden aan Loyens & Loeff, Rotterdam

Mw. prof.mr. M.E. Koppenol-Laforce (lid)

- Advocaat en partner bij Houthoff, Rotterdam
- Hoogleraar internationale commerciële contracten, Universiteit Leiden

Prof. mr. F. Ibili (lid)

- Raadsheer in het Gerechtshof Den Haag
- Bijzonder hoogleraar personen-, familie- en jeugdrecht, Rijksuniversiteit Groningen
- Voorzitter Landelijke Expertgroep IPR van de rechterlijke macht

Mw. prof.mr. S.W.E. Rutten (lid)

- Universitair hoofddocent privaatrecht, i.h.b. internationaal privaatrecht, Universiteit Maastricht
- Hoogleraar Islamitisch Familierecht in een Europese Context, Universiteit Maastricht
- Lid Expertgroep Parentage/Surrogacy van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht
- Raadsheer-plaatsvervanger Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Mw. prof. mr. G. de Groot (lid)

- Vicepresident in de Hoge Raad der Nederlanden (per 1 november 2020 President)
- Bijzonder hoogleraar rechtspraak en conflictoplossing, Vrije Universiteit Amsterdam
- Staatsraad in buitengewone dienst in de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (per 1 november 2020)
- Voorzitter klachtencommissie, Vereniging voor Medisch Specialistische Rapportage, Nijmegen
- Lid Commissie van Beroep, Vereniging voor Medisch Specialistische Rapportage, Nijmegen

Mw. mr. drs. A.C. Olland (lid)

- Raadsheer en teamvoorzitter team familie in het Gerechtshof Den Haag
- Plaatsvervangend lid-secretaris van de Landelijke Selectiecommissie Rechters (LSR)

Prof. mr. J. de Bie Leuveling Tjeenk (lid)

- Advocaat en partner bij De Brauw Blackstone Westbroek, Amsterdam
- Bijzonder hoogleraar Corporate Litigation, Vrije Universiteit Amsterdam

Mw. mr. drs. A.E. Oderkerk (lid)

- Universitair hoofddocent internationaal privaatrecht en rechtsvergelijking, Universiteit van Amsterdam
- Raadsheer-plaatsvervanger Gerechtshof Amsterdam

Secretaris:

Mw mr. E.N. Frohn (adres Secretariaat Staatscommissie: p/a Ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Juridische Zaken/Nederlands recht, Postbus 20061, 2500 EB Den Haag, telnr.: 0653877876, e-mail secretaris: l.frohn@iji.nl)

- Senior legal counsel bij het Internationaal Juridisch Instituut, Den Haag
- Lid van de Commissie van Advies voor de zaken betreffende de burgerlijke staat en de nationaliteit.

Adjunct-secretarissen:

Mw. mr. W.G.L. Giacometti-Vermeer

- Senior legal counsel, litigation/advocaat, Shell International B.V.

Mr. J.F. Vlek

- Advocaat bij De Brauw Blackstone Westbroek, Amsterdam

Mr. D.G.J. Althoff

- Legal counsel bij het Internationaal Juridisch Instituut, Den Haag

Adviezen

De Staatscommissie heeft in de loop van haar bijna 125-jarig bestaan geadviseerd over uiteenlopende onderwerpen van internationaal privaatrecht. Waaronder de totstandkoming van diverse wetten op het gebied van het conflictenrecht; deze zijn in 2012 geconsolideerd in Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek als codificatie van het Nederlandse internationaal privaatrecht.

Hierna volgt een selectie van door de Staatscommissie sinds 2010 uitgebrachte adviezen:

- Advies van 2 juli 2008 inzake Boek 10 Burgerlijk Wetboek.
- Advies van 2 maart 2010 inzake toepasselijk recht aansprakelijkheid van toezichthouders
- Advies van 26 oktober 2010 inzake het Voorstel voor een verordening betreffende de totstandkoming van nauwere samenwerking op het gebied van het toepasselijke recht inzake echtscheiding en scheiding van tafel en bed.
- Advies van 5 november 2010 Advies inzake beperking van huwelijksdwang en enige andere onderwerpen.
- Advies van 1 juli 2011 inzake ontwerp-Verordening Brussel I (herschikking), gecombineerd advies met de Adviescommissie voor Burgerlijk Procesrecht.
- Advies van 23 december 2011 inzake concept-wetsvoorstel tegengaan huwelijksdwang.
- Advies van 22 juni 2013 over echtscheiding zonder tussenkomst van de rechter (administratieve echtscheiding).
- Advies van 7 oktober 2014 over het wetsvoorstel Tegengaan Huwelijksdwang (aanvullend advies).
- Advies van 17 december 2015 inzake de ‘internationaal privaatrechtelijke voor- en nadelen van het openstellen van het burgerlijk huwelijk in Nederland voor bruidsparen zonder de Nederlandse nationaliteit of woonplaats’.
- Aanvullend advies van november 2016 inzake de motie-Dijkstra betreffende de openstelling van het huwelijk voor personen die geen van beiden door nationaliteit of woonplaats met Nederland verbonden zijn.
- Advies van 28 juni 2018 inzake het Voorstel van wet van de leden Bergkamp en Koopmans tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de directe koppeling van

erkenning en gezamenlijk gezag voor ongehuwde en niet-gehuwde geregistreerde partners (Kamerstuknummer 34 605).

- Advies van 20 februari 2019 over de internationaal privaatrechtelijke aspecten van de aanbevelingen en voorstellen van de Staatscommissie Herijking Ouderschap in haar Rapport 'Kind en ouders in de 21^{ste} eeuw'.
- Advies van 1 juli 2020 betreffende het conceptwetsvoorstel Kind, draagmoederschap en afstamming.

Een aantal oudere adviezen staat in de bundel 'Staatscommissie IPR, Geselecteerde Adviezen' onder redactie van E.N. Frohn en E. Hennis, uitgave T.M.C. Asser Instituut, Den Haag (1995).

[Geschiedenis van de Staatscommissie](#)

De geschiedenis van de Staatscommissie is nauw verbonden met de geschiedenis van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht. Van 12 tot 27 september 1893 kwam deze Conferentie voor de eerste maal in Den Haag bijeen. Tijdens deze vergadering werd de Nederlander Tobias M.C. Asser (1838-1913) gekozen als voorzitter.

In 1894 volgde een tweede bijeenkomst. Volgens Asser was het met het oog op de werkzaamheden van de Conferentie noodzakelijk dat in Nederland een staatscommissie zou worden belast met de voorbereiding van de te nemen maatregelen ter bevordering van het op schrift stellen van het internationaal privaatrecht. Bij Koninklijk Besluit van 20 februari 1897 werd de Staatscommissie ingesteld. De eerste vergadering van de Staatscommissie was op 2 maart 1897. Tobias Asser werd haar eerste voorzitter.

De meest recente (22^e) Zitting werd gehouden van 18 juni tot en met 2 juli 2019. Deze stond onder voorzitterschap van de huidige voorzitter van de Staatscommissie Prof. mr. P. Vlas. Tijdens deze Zitting is tot stand gekomen het Verdrag betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse vonnissen in burgerlijke of handelszaken (nog niet in werking getreden).

Hoewel de Staatscommissie niet langer als besturend lichaam van de Haagse Conferentie optreedt – die rol inmiddels is overgenomen door de Council on General Affairs and Policy van de Haagse Conferentie (art. 4 Statuut) - blijft de Staatscommissie bij de werkzaamheden van de Conferentie betrokken als nationaal orgaan en door de taken die krachtens het Statuut aan de Staatscommissie zijn opgedragen.

[Meer over de geschiedenis van de Staatscommissie staat in:](#)

L.I. de Winter, 'Les 75 ans d'existence de la Commission d'Etat néerlandaise pour le droit international privé', Nederlands Tijdschrift voor Internationaal Recht 1971, p. 271-274 (overgenomen in: I. Kisch e.a. (red.), Naar een sociaal I.P.R., Een keus uit het werk van L.I. de Winter, Deventer: Kluwer 1979, p. 64-77).

G.J.W. Steenhoff, De Wetenschap van het Internationaal Privaatrecht in Nederland tussen 1862 en 1962, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1994.

G.J.W. Steenhoff, Honderd jaar Staatscommissie voor het Internationaal Privaatrecht, uitgave Ministerie van Justitie, Den Haag, 1997.